No 1896

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensteden f 6,00; franko door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

WOENSDAG, 20 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 19 Julij.

De zeer enkele bladen, die nog een ietwes de *verdrukkingwet* van den heer van Hall zoo niet verdedigd, maar dan toch eenigzins in hunne bescherming genomen hebben, meenden nog onlangs, bij gebrek aan argumenten, de kracht van den aanval tegen de ellendige wetsvoordragt te kunnen breken, door de beweering, dat hare bestrijding het werk was van slechts eenige weinige journalisten, die geheel op zich zelven stonden en die, wel verre van eenige sympathie te ontmoeten buiten hunnen eigen kring, integendeel juist door hunne strijdvoering overal den meesten wederzin tegen zich zelven opwekten. Aan al de in het midden gebragte argumenten tegen de wetsvoordragt was door hen geen enkel argument, ter harer verdediging, in het midden te brengen. De uit de lucht gegrepene beweering moest toen derhalve voor argument gelden, dat bepaaldelijk de Katholieken volstrekt niet kwaadgezind waren ten aanzien der wet; dat zij, in 't algemeen genomen, er vrij wel mede tevreden waren en zeker niet instemden met de tegen haar, inzonderheid door de katholieke bladen, gevoerde oppozitie.

Welke waarde ook deze drogredenen ter misleiding van een zeker publiek hebben, wordt op dit oogenblik ten treffendste uitgemaakt. Wij kunnen niet in 't breede gewagen van de menigvuldige en dagelijks toenemende betuigingen van sympathie en hartelijke toegenegenheid, die ons uit alle gedeelten des lands geworden van mannen uit alle maatschappelijke standen, velen van welken onder de aanzienlijkste, de uitmuntendste en verdienstelijkste mannen van Nederland behooren geteld te worden. Zulke betuigingen van sympathie zullen, vertrouwen wij, ook aan andere organen der katholieke opinie van vele zijden voortdurend geworden; zij echter, zoo min als wij, kunnen daarvan melding maken anders dan om hunne hartelijke dankbaarheid te betuigen voor de vele en onwaardeerbare blijken van belangstelling en vriendschap, hun en ons geworden ten loon van ons-aller streven en ter aanmoediging om rusteloos voort te gaan op den ingeslagen weg. Doch heeft op die wijze de katholieke pers de overtuiging gekregen, dat zoo velen, die bij uitnemendheid bevoegd zijn om den tegenwoordigen staat van zaken met juistheid te waardeeren, de door haar gevolgde gedragslijn goedkeuren en daarmede instemmen, nog op eene treffender wijze heeft zich in deze dagen de katholieke opinie openlijk verklaard ter beschaming van het beweeren, dat de Katholieken in 't algemeen met de aanhangige wetsvoordragt tegen de godsdienstige vrijheid vrij wel tevreden zijn.

Daarmede zou het mogelijk wezen dat zij te vreden zijn! Dan moesten zij niet begrepen hebben, waarom het op dit oogenblik te doen is; dan moesten zij niet begrepen hebben dat het *dilemma* door de regering gesteld is: Grondwet, of willekeur; vrijheid en onafhankelijkheid, of [illegible] vervolging der [illegible] moesten [illegible] begrepen hebben, dat [illegible] belangen voor tijd en eeuwigheid [illegible] en voor hun nakroost en voor die-allen, aan welken zij zich door de banden der christelijke liefde verbonden gevoelen, in het naauwste verband staan met de aanneming of met de verwerping der verfoeijelijke wet, waardoor de Kerk in haar zelfstandig bestaan aangerand en al hare kinderen in de vervulling van hunne gewetenspligten bedreigd worden!

De Katholieken bleven dan ook niet ten achteren met de luide en plegtig uitgesprokene verklaring, dat zij verontwaardigd waren over het schandelijk onregt, waarmede zij van den kant der regering bedreid worden; met de verklaring dat zij, in het geval komende om te zullen moeten kiezen tusschen God en eene snoode wet, zullen doen zien, dat aan God te gehoorzamen gaat boven alles!

Een indrukwekkend schouwspel is het, die plegtig en met nadruk uitgesprokene verklaring te vernemen uit den mond dier duizende en duizende mannen, die, zich volkomen bewust van de daad welke zij verrigten, haar afleggen! Zij vragen geen onregt voor anderen; zij vragen niet dat aan andersgezinden te kort gedaan worde in datgene waarop zij ten volle aanspraak hebben; o neen. Regt vragen zij, niets dan Regt; datgene alleen wat hun door de Grondwet, welke de Koning en de Vertegenwoordiging bezworen hebben en waaraan de Regering trouw is verschuldigd, gewaarborgd is!

En hoe zij er toe gekomen zijn dat te vragen? hoe zij er toe gekomen zijn zich tot de Volksvertegenwoordiging te wenden met hun protest tegen de monsterwet en met de bede, dat zij verworpen worde? Hebben de kerkgewelven weergalmd van de taal der billijkste verontwaardiging? Heeft men door pamfletten en schotschriften hunne hartstogten moeten gaande maken? Heeft men door eenigerlei dwangmiddel hen tot het onderteekenen van adressen moeten bewegen? Heeft men de kerken opengesteld en heeft men eene onnadenkende menigte daar binnen moeten lokken om naamteekeningen te verkrijgen? Heeft men daartoe van het verachtelijk middel van omkooping gebruik te maken gehad? Niets van dat alles, Goddank, niets van dat alles is geschied! Geene enkele opwekking zelfs is noodig geweest, om het krachtigste deel van de gansche katholiciteit van Nederland te bewegen van zijne gevoelens te doen blijken. In eigen boezem werd door allen de stem vernomen, dat het pligtverzaking, onverschoonbare pligtverzaking zou zijn het stilzwijgen te bewaren bij het gevaar, waarin de godsdienstige vrijheid en de vrijheid des gewetens op dit oogenblik verkeeren, en alle aansporing was overbodig om een elk naar het wettige middel te doen grijpen, waarmede de godsdienstige vrijheid en de vrijheid des gewetens nog verdedigd kunnen worden.

Een elk, zeiden wij, wij bedoelen een elk, die in staat geacht mag worden zich een eigen oordeel over den omvang van het gevaar, dat dreigt, te vormen en wien het betaamt dat eigen oordeel uit te spreken. Geene vrouwen toch, geene minderjarigen, geenen die in afhankelijke betrekkingen hun brood moeten verdienen, geen bedeelden, geene kruisjes-mannen behoorden deel te nemen aan de demonstratie der verontwaardiging van het katholieke volk: mannen alleen, mannen, wier genoegzaam onafhankelijke maatschappelijke pozitie hun het regt geeft te vorderen, dat men acht sla op hunne woorden: kiezers, grondbezitters, gepatenteerden, gezeten huisvaders, alleen dezulken behoorden zich te doen gelden, en hebben zich doen gelden in alle steden, in alle dorpen, geene uitgezonderd, van het Noorden naar het Zuiden, van het Oosten naar het Westen, en eenparigljk heeft hunne stem weergalmd: Vertegenwoordigers des Volks! Handhavers van het Regt! men wil het schenden dat Regt, men wil de Grondwet te schande maken — ziet toe! En wanneer men nu bedenkt dat onze gansche priesterschap óf op eene gelijke wijze hare stem doet hooren, óf instemt met de kreet der verontwaardiging van hen-allen, die in waarheid geacht mogen worden in naam van het gansche katholieke volk [illegible] in den wind te slaan? Wel roekeloos en vermetel zou eene regering zijn, die zich dat onderstond!

Te minder mag zij dit, wanneer zij nog op deze eene omstandigheid let. Toen in April adressen geteekend werden, welker eigenlijk doel de adressanten het minst van allen, maar zelfs zij niet die ze opgesteld hadden, begrepen, toen was het land in eene beroering, die het allerergste deed vreezen, en alleen daarom niet het allerergste heeft te weeg gebragt, omdat de Katholieken, om des vredes wille, alles, zelfs de schandelijkste verguizing, lijdelijk wilden verdragen. Nu echter zij gedwongen worden zich in adressen tot de bevoegde staatsmagt te wenden — wie heeft nu van eenige beweging, van eenige opschudding, van eenige aan anderen hinderlijke agitatie teeken of blijk vernomen? Niemand, waar ook! Het is, omdat de Katholieken diep gevoelen het Regt voor zich te hebben; daarom onthouden zij zich van alle geweld. Waren zij niet in hun Regt, zij zouden vermoedelijk onstuimig zijn als de April-mannen. Ook dit strekke der regering tot waarschuwing! Mannen, die zich met zooveel nadruk, maar vooral met zooveel waardigheid in alle omstandigheden weten te gedragen als de Katholieken — voorwaar, 't is een gevaarlijk spel dat men speelt, wanneer men hunne allerheiligste regten met voeten treedt — die regten, die hun meer dan goed, en bloed, en leven dierbaar zijn!

Onze lezers hebben gisteren de officieele stukken gezien, door den heer van Hall naar Rome opgezonden. Het is niet moeijelijk den indruk te raden, dien dat schrijven van onzen minister moet maken bij ieder Nederlander, die met der daad en in waarheid nationaal eergevoel bezit. Ons althans is een blos van schaamte naar het hoofd gevlogen, toen wij den heer van Hall met zoo kwalijk verborgen sluwheid, dat zij in onbeschaamdheid overgaat, hoorden beweeren, dat een gegeven woord niet verbindend, bedrog slechts eene beleefdigheid, en de Grondwet een wassen neus is. Wat een hoog denkbeeld moet dat te Rome niet geven van de eerlijkheid van het Nederlandsche volk! Wat eene taal van goede trouw moet dat niet van ons gouvernement verspreiden, dat streven naar de behendigheden van een goochelaar, die u een rad voor de oogen draait en u tracht diets te maken, dat twee maal twee geen vier, maar drie of vijf is! En wat moet dat nationaal eergevoel, dat te Rome voldoening vraagt voor de vermeende beleediging, wat moet dat nationaal eergevoel schitteren, als het door zulke middelen, als de heer van Hall bezigt, wordt ten toon gesteld! Waarlijk, er is geene qualifikatie omtrent hetgene ooit in vroegere tijden is voorgevallen in staat, om Nederland dermate te verlagen, als dat de praktijken van den heer van Hall zulks in het tegenwoordige doen.

Onze geschiedenis, ook na de reformatie, is groot in heldendaden. Wie zal hem ontkennen, den roem der vaderen? Maar wie kan het verheelen, dat naast de lichtstralen onzer geschiedenis menige schaduwzijde voorkomt? Nu heeft de Paus in zijne allokutie aan de kardinalen op éene der schaduwzijden gewezen, omdat zij met de godsdienst in onafscheidelijk verband staat. Dat hij het afkeurend deed, was onvermijdelijk. De Paus moest niet het opperhoofd der Katholieke Kerk, maar Protestant zijn, om de hervorming gezegend te kunnen noemen. Die hervorming, die de Protestanten als een werk des Hemels roemen, is in het oog van den Katholiek niets anders dan het werk van den *vijandigen mensch*, waarop Zijne Heiligheid heeft gewezen, die kwaad zaad in den akker des Heeren heeft geworpen. De geheele zaak komt dus neer op eene zuiver godsdienstige quaestie, waaraan voor Protestant en Katholiek de vraag is verbonden, wat en waar de christelijke waarheid is. Dat nu de Paus daaromtrent heeft gesproken als Katholiek, dat heeft men eene beleediging genoemd! Maar worden dan niet op dergelijke wijze de Katholieken veel erger beleedigd in elk stuk, dat van de protestantsche kerkelijke overheden uitgaat? Lees b. v. den synodalen [illegible] Hoeveel uitdrukkingen komen daar, niet op eene enkele plaats, maar schier overal voor, waarin de Katholieken, in hunne geloofsbegrippen, op de allergevoeligste wijs worden beleedigd! Nogtans, wie onder de Katholieken heeft zich daarover gebelgd getoond? Wij althans niet. Wij begrijpen, dat eene vergadering van predikanten, sprekende in hare hoedanigheid over de Katholieke Kerk, dat niet anders kan doen, dan als Protestant, en alzoo zeer veel beweert en zegt wat ons grieft. Zich daardoor beleedigd te achten, als het geschiedt te goeder trouw en zonder schuldige onwetendheid, dat is bekrompen kleingeestigheid, die van een kerkgenootschap ten minste vordert, dat het zijne godsdienstige overtuiging verheele. En toch daarin, in het niet verzwijgen van de katholieke leer, bestaat de geheele beleediging, waardoor men zegt dat de Paus niet slechts het Protestantismus zou hebben gekwetst, maar zelfs het *nationaal* eergevoel zou hebben geschokt.

Dat partijzucht het woord van »nationaal eergevoel" heeft gebezigd om een deel van het volk op te ruijen, dat kunnen wij vergeven: de partijzucht acht zich [illegible]

verpligting om binnen de palen der waarheid te blijven. De partijzucht wierp zich op, als ware zij *de natie*, en de [illegible] honderd duizend Katholieken moesten alzoo [illegible] over het hoofd gezien.

[illegible] namens het Nederlandsch gouvernement, een minister van Buitenlandsche Zaken, die tevens minister is van Roomsch Katholieke Eeredienst, den moed heeft om ten aanhoore van Europa, over de uiting der katholieke geloofsleer te spreken als ware zij eene nationale beleediging, dat gaat alle palen van betamelijkheid en waarheid te buiten. Hoe, als de heer van Hall, ook namens de Katholieken aan den Paus verklaart, dat zij, de Katholieken, beleedigd zijn door Hem, hun kerkelijk Opperhoofd, omdat Zijne Heiligheid, sprekende als Paus tot zijne kardinalen, de reformatie als eene dwaling veroordeelt; dat zal niet onbetamelijk, niet logenachtig zijn! De Katholieken mogen daaruit oordeelen hoe geschikt een man de heer van Hall is om hunne godsdienstige belangen te behartigen! Maar zij mogen daaruit tevens leeren hoe hunne heiligste belangen in gevaar zijn, in handen van een staatsman, die zich niet ontziet zoo te spreken en te handelen in zake van katholieke eeredienst, als wij gezien hebben. Of maken de Katholieken van Nederland niet een deel, niet een aanzienlijk deel van Nederlandsch volk uit? Of bestaat dat onmisbaar deel slechts uit *Paria's*, die niet dan als lastdieren geteld worden? Een van beide óf de heer van Hall heeft namens de Katholieken, eene schandelijke onwaarheid gezegd, óf hij heeft de Katholieken bij het Nederlandsch volk niet geteld: in beide gevallen heeft hij de Katholieken beledigd in hun »nationaal eergevoel," en bedreigt hij daardoor te gelijker tijd hunne heiligste belangen, die hij als minister van Buitenlandsche Zaken en als minister van R. K. Eeredienst, bij eede verpligt is te behartigen.

Men ziet alzoo waar het jongste rumoer op uitdraait.

Men heeft hoog opgegeven van gekrenkte nationale eer door den Paus. Bij slot van rekening blijkt dat alleen de Katholieken beleedigd zijn en worden, zelfs door den staatsman, aan wien hunne belangen zijn toevertrouwd, die zich vermeet óf hun te laten zeggen wat zij vloeken, óf hun buiten de rij der zonen des vaderlands te sluiten.

't Is gelijk met de boeijen en kerkers, waarmede men onze goede en in zake des geloofs te ligtgeloovige bevolking [illegible] heeft. De kerkregeling zou de Protestanten [illegible] ketenen en kerkers, om niet te spreken van [illegible] en moordschavotten. En nu het er op aankomt om dat moordgeschreeuw tot praktische resultaten te brengen, wat zien wij? Boeijen en kerkers geopend. Voor wie? Voor de Katholieken. Maar de Protestanten begrijpen, dat ook zij, na de Katholieken, hunne beurt zouden kunnen en daarom zullen krijgen.

Maar daar is meer in de nota's van den heer van Hall, waardoor de nationale eer, nu niet slechts der Katholieken, maar die des ganschen volks gekrenkt wordt. Wij toonen dit in een volgend Nommer aan.

Men schrijft ons uit 's Hage:

»Het *Journal des Debats* bewees gisteren aan deszelfs lezers in het buitenland de dienst, een stuk in de kolommen op te nemen, handelende over onze kerkelijke aangelegenheden, of liever over de *onovertreffelijke* voordragt van wet, welke ons *vrijzinnig* ministerie denkt door te drijven.

»Genoeg aan de rigting van het Journaal, had ik zeker geen gunstig denkbeeld van het ingezonden stuk, toen ik de lezing daarvan aanving; maar de meest ongunstige verwachting werd nog beduidend overtroffen; — zoo zeer zelfs, dat ik ter goeder trouw begon te denken aan persiflage; of mag het geen persiflage genoemd worden, als een duidelijk te herkennen schrijver aan het buitenland dit maakt: *dat de wet met groot genoegen is ontvangen; dat de Katholieken zelven op weinige uitzonderingen na, (de Ultramontaansche fraktie) het ontwerp goedkeuren; dat de regering dan ook met gerustheid den afloop der beraadslaging in beide Kamers kan afwachten*, enz. enz.?

»Kan zoo veel onwaarheid, kan zulke leugentaal ernst zijn? mij dunkt neen.

»Duizende, honderden, wat zeg ik? *juist van het tegendeel*; en honderd duizenden zullen er binnen weinige dagen [illegible] De wet heeft noch in de publieke opinie, noch in de dagbladen, noch zoo men zegt [illegible] een welwillend of gunstige onthaal gevonden [illegible] dit produkt van *de listigste intrigue* [illegible] den kaak gesteld.

»Als het *Journal des Debats* eenige dagen geduld wil hebben, dan zal [illegible] zich [illegible] overtuigen, dat *de* [illegible] het deftige blad eene heerlijke mystifikatie heeft [illegible]

»Het zijn waarlijk [illegible] die op die wijze den spot drijven, met [illegible] stelling van ons rondborstig, loyaal en [illegible] king eerlijk ministerie — een bewind, dat [illegible] gemeend heeft *dupes* te maken; maar dat op [illegible] behoorlijk is gedupeerd geworden.

»Ik zou wel een goeden raad willen geven aan den President-Minister vooral. Ze is deze: laat men zich een korrespondent kiezen, wat minder ministerieel, maar wat handiger, dan kan het buitenland welligt nog eenigen tijd ter goeder trouw gelooven aan de bestaanbaarheid van den grootsten *onzin*, in dat verwilderde Holland. Maar als men op deze wijze voortgaat met de waarheid al te zigtbaar te verminken, dan zullen, al was het daardoor alleen, de meest gesloten oogen zelfs geopend worden.

»Om der kuriositeits wille, zoude de redaktie van de *Tijd* aan de waarheid eene groote dienst bewijzen door de opname van het bedoelde stuk; zoo zulks niet geschieden kan, dan moeten zeker de meest klinkende, de meest holle frases een plaatsje vinden."

»Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

»Mijne Heeren!

»De ondergeteekenden rustige burgers van den Staat, trouwe onderdanen van Z. M. Willem III, kennis genomen hebbende van het aan uwe beraadslaging onderworpen wets-ontwerp tot regeling van het toezigt over de kerkgenootschappen, hebben lang geaarzeld, of zij met zoo velen hunner landgenooten, hunne stem daartegen zouden verheffen. Die wetsvoordragt is toch zoo zeer in strijd met het door de Grondwet gewaarborgd beginsel der godsdienstvrijheid, dat zij vermeenen aan uw verlicht oordeel, wijsheid en vaderlandsliefde te kort te doen met de aanneming daarvan, te durven veronderstellen.

»Het geldt hier echter de godsdienst, wat de mensch het dierbaarste zijn moet, en waaromtrent men zich geen verzuim te wijten behoort te hebben.

»De Godsdienst, zoo spreekt de Staatsman, die thans even als in 1848 belast is met de zaken van de Roomsch-Katholieke eeredienst, in zijne verdedigingsrede in de dubbele Kamer, is de Grondwet van de menschelijke natuur; de waarheid dier stelling is onloochenbaar, en daarom is elke poging om godsdienstige overtuiging te onderdrukken of te belemmeren, een aanslag tegen een eeuwig, tegen een heilig regt.

»Dat het bedoeld wetsontwerp in het algemeen de kerkgenootschappen zal onderdrukken, is naar de bescheidene meening der ondergeteekenden onweerspreekbaar, toch vooral is hetzelve met uitzondering der art. 4, 5 en 7 door zijne preventieve strekking aan de vrije uitoefening der Katholieke Godsdienst, die requestranten belijden, vijandig en zeer belemmerend.

»Het ontwerp is dan ook in zijne geheele uitgestrektheid door vele weldenkenden in den lande en voornamelijk door de [illegible] bestreden geworden; de ondergeteekenden willen dus niet in herhaling treden, maar U Mijne Heeren slechts herinneren, hoe dat bovengezegd beginsel van preventief toezigt geheel in tegenspraak is en met de letter, en met de geschiedenis van het 6de hoofdstuk der Grondwet handelende over de godsdienst.

»Het regt om zijne godsdienstige meening met volkomene vrijheid te belijden, was reeds zoo als bekend is, ten grondslag gelegd in het staatsverdrag van 1815, en is in dat van 1848 slechts nader en meer duidelijk bevestigd geworden; men heeft voornamelijk als toen het beginsel aangenomen van onafhankelijkheid der kerken en der eeredienst en organizatie tegen over het staatsgezag, behoudens alleen de handhaving der strafwet, dat is de repressie van strafbare handelingen. Het is dan ook duidelijk, dat de bijvoeging bij het eerste en navolgende artikel des 6den hoofdstuks behoudens de bescherming der maatschappij en hare leden tegen de overtreding der strafwet geen ander doel heeft, dan dengenen te straffen die zich onder het mom der godsdienst zoude schuldig maken, de maatschappelijke orde te storen; een en ander blijkt verder nadrukkelijk uit de bedoeling, die de Grondwetgever bij de herziening in 1848 ten deze opzigte gehad heeft.

»Immers in de memorie van toelichting nopens meergezegd 6de hoofdstuk leest men:

»De Koning waakt dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat, zoo als er geschreven staat, dat alle ingezetenen en zedelijke ligchamen binnen die palen moeten blijven, zonder daarom aan iemand de verpligting op te leggen, om voor dat hij een daad pleegt, voor dat hij een woord spreekt, [illegible] drukt, daarop de goedkeuring van het gezag te vragen: het waken der regering dat allen blijven binnen de palen der wet, bestaat in het beteugelen van hen, die buiten deze palen gaan. *Niet in het vlechten van banden, opdat zij dezelve niet zouden kunnen overschrijden*

»De ondergeteekenden willen het gevraagd hebben, of niet juist bij ieder artikel van het wets-ontwerp eenen knellenden band gesmeed wordt, ten einde [illegible] bedoeling van den Grondwetgever de verleende vrijheid te beperken of te vernietigen. Zij voegen verder bij het vooraangehaalde nog de woorden van den hiervoor vermelden staatsman in dezelfde verdedigingsrede, uitgesproken, luidende:

»De preventieve bepalingen tegen godsdienstige vrijheid welke sommigen nog aanprijzen, staan minstens gelijk met preventieve maatregelen tegen de vrijheid van drukpers, welke intusschen niemand durft verdedigen [illegible] die aanprijzing is dus eene onbillijkheid gelegen, die te meer treft omdat ze gerigt is tegen iets wat den mensch het dierbaarste zijn moet.

»Ook Gij Mijne heeren, de ondergeteekenden zijn daarvan overtuigd, kent al de waarde van die dierbare vrijheid, voor welker behoud wij thans opkomen in het zeker en eerbiedig vertrouwen, dat gij niet zult gedoogen dat die vrijheid, zoo nadrukkelijk in het staatsverdrag gewaarborgd, door het aanhangige wetsontwerp verzwakt of verloren gaat; het is uwe roeping, mijne heeren, die vrijheid in de Grondwet aan allen toegezegd, ook voor allen te handhaven.

»'t Welk doende enz.

»*Boxtel*, Julij 1853."

TILBURG, 16 Julij. Het volgende adres is op gisteren met ruim 1400 handteekeningen bekrachtigd ingezonden.

»Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

»Sedert verscheidene jaren heerschte in Nederland eene algemeene tevredenheid, niet weinig bevorderd door den geest van verdraagzaamheid, die deszelfs ingezetenen bezielde.

»Ter gelegenheid der invoering of herstelling van de kerkelijke Hierarchie in ons vaderland, door het opperhoofd der Roomsch Katholieke Kerk tot stand gebragt, eene zaak van enkel godsdienstigen aard, ontstond er eensklaps eene opgewondenheid in de gemoederen van vele Protestanten, welke hun deed vergeten wat zij aan andersdenkende zonen van hetzelfde vaderland verschuldigd zijn.

»De Roomsch-Katholieken werden in straatrumoer en allerlei schriften, libellen en pamfletten op de meest tergende wijze beleedigd en in hunne godsdienstige gevoelens gekrenkt.

»Zij zwegen, sterk door de heiligheid hunner zaak, steunende op hun goed regt, op de regtvaardigheid des Konings en op de wijsheid van 's lands Regering, van welke herhaalde malen de plegtige verzekering werd gegeven, dat de vrijheid en onafhankelijkheid der godsdienst ongeschonden zou blijven. Doch nu van diezelfde Regering een wetsontwerp is uitgegaan en aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal is voorgedragen, nu achten zij zich in het dierbaarste, wat zij op aarde bezitten, bedreigd en stilzwijgen zou voor hen in lafhartigheid en misdaad ontaarden. In de voordragt van wet *regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen*, komt niet eene bepaling voor, behalve mogelijk art. 4, 5 en 7 [illegible] baar is.

»Het is overbodig, Mijne Heeren, dit voor deze hooge vergadering te verduidelijken; de bloote lezing van gezegd wets ontwerp, is genoeg om elken onbevooroordeelde hiervan te overtuigen.

»Beducht voor de vrijheid van die godsdienst, die zij als het kostbaarst erfgoed van hunne vaderen hebben ontvangen, en waarvoor zij ten allentijde goed en bloed veil hebben, wenden de ondergeteekenden allen Roomsch Katholieke ingezetenen der stad Tilburg, zich tot U Mijne Heeren, die de handhavers der Grondwet zijt, waarin met allerduidelijkste bewoordingen de vrijheid van godsdienst is gewaarborgd, ten einde van Uwe wijsheid, regtvaardigheid en vaderlandsliefde te verzoeken, de aanhangige wet te verwerpen.

»Diezelfde Tweede Kamer, wier bestaan geen anderen hoeksteen heeft dan de Grondwet, zal niet mede werken om die Grondwet tot eene fictie te maken, door het aannemen eener wet, die geheel in strijd is met de zoo duidelijk gewaarborgde vrijheid van Godsdienst, ja, die, wierd ze eenmaal aangenomen, deze vrijheid geheel zou vernietigen.

»Overtuigd dat het uwe roeping en uw ernstige wil is de regten *van allen* en *voor allen* te handhaven, rigten wij met het volste vertrouwen onze bede tot U, om, aan dit vrijheiddoodend wetsontwerp *regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen* uw goedkeurend votum te weigeren."

Men schrijft ons uit het Oostelijk gedeelte van Noord-Brabant: De volgende petitie wordt in eenige gemeenten van het Oostelijk gedeelte van Noord-Brabant geteekend:

»Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

»Edel Mogende Heeren!

»De ondergeteekenden [illegible] in het genot eener vrijheid bedreigd, waarvoor zij niet [illegible] goed en bloed op te offeren, en welke hun door de Grondwet des Rijks ten duidelijkste is gewaarborgd, wenden zich met [illegible] verschuldigden eerbied tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ten einde door haar, die uit kracht van diezelfde Grondwet bestaat, in een hun zoo dierbaar regt, als de vrije uitoefening hunner godsdienst is, gehandhaafd te worden.

»Wij hebben hier het oog op het voorstel van wet, *regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenoot*-

schappen, bij deze Kamer ingekomen, waarvan alle bepalingen, behalve art. 4, 5 en 7, met de uitoefening hunner godsdienst onbestaanbaar zijn.

»Het is genoeg het aangeboden ontwerp te lezen, om daarvan het volste overtuigd te zijn.

»Zoo lang wij door straatrumoer en schotschriften werden aangetast, konden wij zwijgen; maar nu wij aan eene zijde, van welke wij tegen alle miskenning en verkorting van regten meenden verdedigd te moeten worden, maatregelen zien voorstellen, welke onze vrijheid van godsdienst *dooden en tot in het heiligdom des gewetens indringen*, zouden wij lafhartig en misdadig handelen, indien wij ons niet tot hen vervoegden, welke die onheilen kunnen afweren. Het kan u niet onbekend zijn, Mijne Heeren, op welken prijs de Katholieken de vrije uitoefening hunner godsdienst stellen; deze wordt door het voorgedragene wetsontwerp bedreigd, en dit wel in spijt der Grondwet, die ons de vrijheid waarborgt. Dit alleen zal genoeg zijn, om deze Hooge Vergadering te bewegen, het bedoelde wetsontwerp te verwerpen.

»In de bewustheid, dat het Uwe roeping en Uw ernstige wil is, de regten *van allen* en *voor allen* overeenkomstig de Grondwet te handhaven, wenden zich de onderteekenden, in het volste vertrouwen tot U, met de dringende bede, om aan de aanhangige wetsvoordragt, *regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen*, uw goedkeurend votum te weigeren.

»Hetwelk doende, enz."

Wij vernemen heden, dat verzonden zijn aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal adressen, gelijkluidende met dat in ons Nommer 1889 medegedeeld of daarmede overeenstemmende, uit

Katwijk a. R.	met	48	naamteekeningen.
Venhuijsen en Hem	»	120	»
Grootebroek	»	199	»
Oestgeest	»	45	»
Sneek	»	138	»
Wilp	»	46	»
Leeuwarden	»	54	»
[illegible] en omstreken	»	92	»
Oude en Nieuwe Niedorp	»	30	»
Zevenhoven (1)	»	147	»
Heemskerk	»	90	»
Zijpe	»	65	»
Hoogland	»	213	»
Nieuwendiep	»	132	»
Overveen	»	86	»
Amsterdam (2)	»	315	»
Sluis	»	72	»
Maurik	»	22	»
Bodegraven	»	241	»
Hulst	»	136	»
Koewacht	»	136	»
Grauw	»	40	»
Sas van Gent	»	21	»
S. Jans Steen	»	107	»
Zuiddorpe	»	78	»
Boschkapelle	»	35	»
Pannerden	»	16	»
Zandvoort	»	44	»
Vinkeveen	»	113	»
Naaldwijk	»	140	»
Boxtel	»	899	»

(1) 2e. adres.
(2) 2e. opgave.

Vandaag worden de Katholieken met de monisterwet bedreigd; morgen kan zij eene nog vrij wat grootere schade aan andere kerkgenootschappen toebrengen; ook de *Arnhemsche Courant* vestigt daarop de aandacht:

»De ongrondwettigheid en het inconstitutionneele van dit standpunt, waarvan het ontwerp uitgaat, — een standpunt dat gemakkelijk tot grondslag zou kunnen dienen van het oprigten eener heerschende Staatskerk, — zullen wij niet behoeven te ontvouwen. Maar het is noodig op een ander gevaar te wijzen. De geheime, de stilzwijgend aangenomen zin van het ontwerp gaat in de wet niet over. Eenmaal als wet afgekondigd zijnde, gelden deze bepalingen, die de vrijheid van kerkelijk bestaan vernietigen en de huishoudelijke autonomie der kerkgenootschappen afbreken, voor *alle* kerkgenootschappen. Dit wapen, thans bijzonderlijk bestemd en gemeend tegen het katholijk kerkgenootschap, kan evenzeer gekeerd worden tegen elk ander. Het gevaar, dat een onverdraagzaam of overgeschend gouvernement, door zijne inmengingen, tusschenkomsten, afkeuringen, beoordeelingen en medewerkingen, alle kerkregtelijk gezag aan zich trekt, bedreigt de protestantsche kerkgenootschappen niet minder dan de roomsch-katholieke. Uit dit ontwerp kan eene, jegens een of ander kerkgenootschap kwalijk gezinde, Regering middelen putten, het nooit tot stand te laten komen, en, in strijd met art. 167 der Grondwet, dat onvoorwaardelijk *alle* openbare godsdienstoefening binnen gebouwen en besloten plaatsen *toelaat*, elke godsdienstoefening, die haar niet behaagt, onmogelijk te maken. Om de *voorziening* tegen het »voorwerp van bekommering" te erlangen, moet men de eigene vrijheid ten offer brengen. Om het zelfstandig, het autonomisch bestaan van het katholijk kerkgenootschap te breken, moet men aannemen, dat *geen* kerkgenootschap zelfstandigheid of autonomie kan of mag hebben; dat *alle* kerkgenootschappen gelijk zijn door gelijke *onderworpenheid* aan het Staatsgezag; dat, ook in kerkelijke aangelegenheden, het Gouvernement een *officieel oppergezag* uitoefent.

Dit kan geene vertegenwoordiging, die de Grondwet eerlijk en trouw wil handhaven, toelaten. En op deze klip moeten alle dergelijke wettelijke regelingen schipbreuk lijden, wanneer zij ten minste iets meer inhouden, dan paraphrasen van het zesde hoofdstuk der Grondwet.

Men leest in de *N. Noordbrabander*.

»Men zegt, dat, toen aan den minister *Lightenvelt* zijn schriftelijk aangevraagd ontslag geweigerd en hem eene buitenlandsche (quasi) zending opgedragen was, den onlangs benoemden Staatsraad mr. *Borret* de portefeuille van de zaken van de R. K. eeredienst *ad interim* is aangeboden, maar dat hij de aanneming daarvan met nadruk geweigerd heeft. Zoo vaart een gouvernement, dat beginselen gehuldigd wil hebben als in het monsterontwerp zijn blootgesteld."

Uit het verslag van Gedep. Staten der provincie Zuid-Holland blijkt, dat door wijlen den heer C. L. baron van Wijckerslooth van Schalkwijk, bisschop van Curium, tot fundatie van een r. k. seminarie, bestemd tot opleiding van jongelieden tot geestelijken van onze overzeesche bezittingen, zijn vermaakt de volgende legaten: *a.* de buitenplaats Duinzigt, met al de daarbij gelegen gebouwen, tuinen, bosschen en vijvers en het daarover gelegen weiland, onder de gemeente Oestgeest; *b.* zijne boekerij en al zijne meubelen, met uitzondering van al zijn zilverwerk en best porseleinen tafelservies; *c.* van zijn zilverwerk zoodanige stukken, als kunnen dienen voor de kapel van het gesticht; *d.* zoodanig gedeelte der ornamenten en kostbaarheden van zijne kapel, als voor de dienst van het gesticht noodig zal worden geacht en *e.* eene kapitale som van *f* 50,000 in kontanten, wijders twee legaten, ieder van *f* 1000, aan elk der beide afdeelingen van het r. k. seminarie te Warmond en te Voorhout. Aan de r. k. gemeente te Bleiswijk zijn twee legaten, groot *f* 10,000 en *f* 15,000 vermaakt door wijlen den heer A. Bruls, in leven pastoor der r. k. gemeente te Bergschenhoek.

Z. M. heeft Mr. G. de Vries Az., op zijn verzoek, eervol ontslagen als prokureur bij de arrond.-regtb. te Haarlem.

Z. M. heeft den heer W. Crull, tot dusver konsul te Wismar, benoemd tot konsul-generaal in de groot-hertogdommen Mecklenburg-Schwerin en Mecklenburg Strelitz.

De kommissie van rapporteurs der Tweede Kamer, belast met het onderzoek van het ontwerp van wet tot wijziging van de regten op den invoer van sommige goederen, heeft haar verslag uitgebragt. Daaruit blijkt o. a. dat men in de afdeelingen vrij algemeen heeft verklaard, deze voordragt, waaruit van de bedoeling der regering blijkt, om in het tarief der regten van in- en uitvoer verbetering te brengen en de bepalingen daarvan met de beginselen van vroeger vastgestelde wetten te doen overeenstemmen, met genoegen te hebben ontvangen. Vooral had men daarbij het oog op de voorgestelde vermindering van het inkomend regt op schapen- en varkensvleesch, in zooverre dit voorstel tot aanvulling strekt van hetgeen aan den in 1852 genomen maatregel tot afschaffing van den accijns op de schapen en de varkens nog ontbrak. Intusschen waren er verscheiden leden, die ongaarne deze wijzigingen in het tarief tot zulk een gering aantal artikelen beperkt zagen, ook omdat daardoor eene greep werd gedaan in een zamenhangend geheel, waarvan de eenheid langs dien weg ligt in het een of ander opzigt kon worden verbroken. Boven zulke partieele wijzigingen zouden sommigen dezer leden verre de voorkeur geven aan eene algemeene herziening van dat tarief in een milden, met de lessen der staathuishoudkunde overeenkomstigen zin.

De verkiezing van drie leden der Prov. Staten van Noord-Holland, in het hoofdkiesdistrikt Amsterdam, in de plaats der heeren Mr. M. des Amorie van der Hoeven en J. de Bosch Kemper, welke bedankt hebben, en den heer F. van der Oudermeulen, die tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal is benoemd, zal plaats hebben op Dingsdag 16 Augustus en, ingeval van herstemming, op 30 Augustus aanstaande.

Naar wij vernemen zijn gisteren morgen alhier voor het eerst ter markt gebragt de nieuwe Geldersche aardappelen, en wel door H. van Es en D. H. Stam, schippers en kooplieden in aardappelen te dezer stede. Eerstgemelde heeft aangevoerd ruim 300 mud veentjes, welke gedeeltelijk zijn verkocht voor *f* 2,50 per mud, en laatstgenoemde 400 mud gewone, welke gedeeltelijk zijn verkocht voor *f* 2,10 per mud. De kwaliteit is zeer goed en de berigten luiden vrij gunstig.

In den laten avond van gisteren zijn de strengen gebroken van eene vigilante op de Keizersgracht bij het Molenpad rijdende, waardoor dezelve met een daarin zich bevindende heer en zijne vrouw, op de Spiegelgracht woonachtig, benevens de voerman, in het water zijn geraakt; zij zijn spoedig gered en, na een oogenblik bij den apotheker Rubenkoning verfoefd te hebben, naar hunne woningen gegaan.

Men leest in het *Weekblad voor de Stad en het Kanton Grave:*

»GRAVE, 16 Julij. Zondag jl. is Z. D. H. Joannes Zwijsen, Aartsbisschop van Utrecht en Administrator apostoliek van het bisdom van 's Bosch, in deze gemeente gearriveerd. Daags daarna heeft Mgr. in onze grijze St. Elisabeth's kerk het H. Vormsel toegediend aan 224 personen, waaronder 37 militairen, en de Tonsuur met de kleine Orden aan 6 Fratres Capucijnen. Des anderen daags is Z. D. H. weder vertrokken."

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Julij. Woensdag zal voor de korrektionele regtbank te Parijs de openbare behandeling aanvangen van het regtsgeding tegen een gedeelte der personen die in den laatsten tijd te Parijs wegens misdrijven van politieken aard zijn in hechtenis genomen. Een en twintig beschuldigden, waaronder verscheiden afwezigen, zullen dan teregt staan deels als stichters of leden van een geheim genootschap, deels als schrijvers of verspreiders van oproerige geschriften, en deels als zonder vergunning in het bezit bevonden zijnde van krijgsbehoeften.

— Er worden reeds toebereidselen gemaakt voor de openbare feestelijkheden, waarmede den 15den Augustus aanstaande de verjaardag des Keizers zal gevierd worden. Het stedelijk bestuur van Parijs heeft in zijne zitting van den 15den dezer daarvoor eene som van fr. 300,000 beschikbaar gesteld; hiervan zal, naar gewoonte, fr. 80,000 besteed worden voor liefdadige doeleinden.

— De *Moniteur* behelst een staat van de opbrengst der rijksmiddelen gedurende de eerste zes maanden dezes jaars. Daaruit blijkt dat zij twee en twintig millioen hooger is dan het vorige jaar.

— De bank van leening heeft eene zeldzame beleening aangegaan. Een aanzienlijk vreemdeling heeft aan het kantoor een pand aangeboden, bestaande uit kleinnoodien, diamanten, kostbare kanten, enz. waarop hij de som van 500,000 franks leende. De schatting heeft aan de beëedigde schatters drie dagen (?) tijds gekost. De bank van leening neemt 9 pCt. intrest en ½ pCt. kommissie; indien nu het pand bij het einde des jaars gelost wordt, dan zal de eigenaar boven de geleende som nog 47,500 frcs. moeten betalen.

MADRID, 12 Julij. De *Gaceta* bevat een besluit wegens de uitgifte van schatkistbilletten voor 300 millioen realen, ter vervanging der vlottende schuld.

— Vrijdag zullen in den kabinetsraad de quæstie der terugroeping van Narvaez en die van den Noorder spoorweg beslist worden. De geruchten van ministeriele krisis duren voort.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Julij. Onder de ministeriele partij bestaat vrees dat de door het huis der Gemeenten aangenomen bill tot invoering eener algemeene belasting op den eigendoms-overgang bij versterf, in het Hoogerhuis welligt zal worden verworpen.

— Bij het Hoogerhuis is weder eene petitie van Anglikaansche geestelijken uit Indie ingekomen, waarin geklaagd wordt dat de Indische overheden zich naar afgodische gebruiken der Hindo's voegen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 18 Julij. De Keurhessische Tweede Kamer heeft, in hare zitting van den 15 dezer, het wets-ontwerp tot gedeeltelijke wederinvoering der lijfstraffelijke tuchtiging van misdadigers aangenomen.

— De beide Kamers van den Zwitserschen Bond hebben in hare zitting van den 13 dezer verslag van het bewind ontvangen omtrent het geschil met Oostenrijk. Volgens hetzelve is in den laatsten tijd de staat der zaak niet veranderd; van toenadering tusschen de beide partijen blijkt niet. Het bewind acht echter niet noodig eenigen maatregel voor te stellen.

— Het Dresdener dagblad levert een berigt uit Weenen, dat Rusland de voorstellen tot bemiddeling van Engeland, Frankrijk en Oostenrijk had aangenomen.

BERLIJN, 16 Julij. De *N. Pr. Ztg.* verzekert heden andermaal stellig, dat de Oostersche quæstie eene vreedzame oplossing zal krijgen, aangezien de inwilliging der vorderingen van Rusland door de Porte niet langer twijfelachtig is. — Volgens de *Weser Ztg.* zou de Porte het Russisch ultimatum teekenen, en het Petersburger kabinet verklaren, dat daaruit geene beperking der souvereiniteit van den Sultan zou kunnen afgeleid worden.

— Men schrijft uit Freiburg. Het bisschoppelijk gedenkschrift der Opper-Rhijnsche Kerkprovincie ziet thans het licht; daarvan zijn 4000 exemplaren gedrukt. Het is opgedragen aan de regeringen van Wurtemberg, Baden, de beide Hessen en Nassau. Over 14 dagen komt het in den handel.

WEENEN, 16 Julij. De Russische kolonnes bewegen zich enkel over Jassy naar Bucharest, maar er is ook een korps bezettingstroepen op stoombooten langs den Donau gevoerd, zoodat thans ook Braila, Galacz, Giurgewo en andere oeverplaatsen bezetting hebben bekomen. Den 7 Julij zijn op de Zevenbergsche grenzen reeds afdeelingen kozakken gezien. Dienzelfden dag hebben de Russen Oltenisza in Wallachye bezet. Dit is dat belangrijk punt, waar de Russische generaal Roth den 23 Junij 1828 met 40.000 man over den Donau is getrokken.

— De *Lloyd* berigt uit Orsova dd. 9 Julij. Omer Pacha laat het punt op de Servisch-Wallachysche grenzen, waar de Timok in den Donau vloeit, versterken, alsmede alle andere overgangspunten op de Donau tot onder Weddin door detachementen troepen bewaken. Op de vesting Weddin schijnen de Turken niet te rekenen.

BELGIE.

BRUSSEL, 18 Julij. Men schrijft uit Antwerpen, 18 Julij. Gisteren heeft de stoomboot *Klok*, met 196 passagiers, een pleiziertogt gedaan van hier naar Vlissingen en terug. Ten 12 ure werden de reizigers ontscheept, en een groot aantal hunner ging, met muziek voorop, een bezoek afleggen bij den burgemeester, den admiraal en den belgischen konsul. Ten 4 ure verliet de boot Vlissingen en kwam ten 10 ure 's avonds te Antwerpen terug. Twintig der passagiers, die het oogenblik der afvaart hadden verzuimd, moesten achterblijven, en kwamen eerst heden morgen met de Londensche boot te Antwerpen aan.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 19 Julij.

BEVALLEN (17 Julij): Ida Bothe, geb. Moormann, D.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 19 Julij.

AFLOOP DER VEILING van 63677 Kranjangs en Kanassers JAVA SUIKER, door de Nederl. Handelmaatschappij gehouden.

Monster			Monster			Monster		
No. 1.	f —	à —	No. 8.	f 26	„ 27¼	No. 15.	f 29¾	a 32½
2.	„ —	„ —	„ 9.	„ 27	„ 28	„ 16.	„ 29½	„ 32½
3.	„ —	„ —	„ 10.	„ 27½	„ 28¼	„ 17.	„ 30¼	„ 34¼
4.	„ —	„ —	„ 11.	„ 26	„ 29¼	„ 18.	„ 32¼	„ 34¼
5.	„ —	„ —	„ 12.	„ 29	„ 30½	„ 19	„ —	„ —
6.	„ 25½	„ —	„ 13.	„ 29½	„ 31	„ 20.	„ —	„ —
7.	„ 25¼	„ 26¼	„ 14.	„ 29	„ 31¼			

ROTTERDAM, 18 Julij. Heden zijn verkocht: 36 vaten en 19 vaten Maryland en 33 vaten Virginie Tabak, aangevoerd per *Leila*.

Van Meekrappen is niets nieuws te vermelden; alleen bestond naar mooije Onberoofde 1851 eenige vraag, en is er voor verscheidene partijtjes f 27 geboden.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 19 Julij. Heden verkocht van Tarwe: 128 ℔ b. Pools. f 340; 129, 131 ℔ o. roodb. dito f 328, 338; 126 ℔ Holst. f 285.

Van Rogge: 120 ℔ o. Odessa f 198.

ROTTERDAM, 18 Julij. Tarwe. Puike O. Zeeuwsche Vlaams. en Overm. 1850 en 1851 f 328, 338; mindere f 308, 315; puike n. Zeeuws., Vlaams. en Overm. 1852 f 315, 330; middelsoort f 255, 270; geringe f 225, 233; Blaauwe f 218, 231; Zomer f 255, 270. — 157/2 ℔ witbonte Pools f 350; 160, 161, 163/2 ℔ N. Hooglandsche [illegible] f 345, 350, 360; 159, 160, 162/2 ℔ N. Bovenl. Rijn [illegible] 340, 345; 156/2 ℔ N. Meursche f 320, f 325; [illegible] roode Nassaud. f 330; 163/2 ℔ Petersb. Kubanka [illegible] Rogge. Zeeuws. en Vlaams. nieuwe f 213, f 222; N. [illegible] f 198, 210. — 148/2 ℔ Kaukasus f 215, 217; [illegible] ℔ Odessa f 212; 146/2 ℔ jar. Odessa f 200; [illegible] f 215; 141/2 ℔ N. Fransche f 215; 144/2 ℔ [illegible] f 205; 142, 143/2 ℔ Archangel f 200, 201; [illegible] Oude dito f 190. — Gerst. Nieuwe Zeeuwsche [illegible] f 165, 180; dito dito en dito Zomer f 153 [illegible] Haver. Zeeuws. en Volder Korte f 105, 123; [illegible] dito Voeder f 93, 108. — Boekweit. Noordbrabandsche [illegible] f 215, 217; Grootbrabandsche f 216; Grove [illegible] f 179, 180, 183; Fijne Fransche f 150, 155; [illegible] sche f [illegible] — Boonen. Nieuwe Zeeuwsche Paardenboonen f 218; Nieuwe Duiven f 228, 234; Walchersche Witte f 360, 390; Zeeuwsche dito f 300, 360; Walchersche Bruine f 390, 450; Zeeuws. Bruine f 300, 420. — Erwten. Nieuwe Walchersche Blaauwe f 278, 293; Dito Zeeuwsche ordinaire f 248, 264; dito dito groote f 285, 300; dito dito Witte f 255, 277; dito dito Graauwe f 315, 360; dito Geldersche dito f 390, 420. — Koolzaad. Nieuw £ 57½ tot £ 62½. — Kanariezaad van f 7,75 tot 8,75. — Bruin Mosterdzaad, nieuw f 15, 16, Geel dito dito f 11, 13 per Mud. — Raapkoeken f 70, 72. Lijnkoeken f 95, 100 pr. 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe. 154/2 ℔ puike Oude Witbonte Poolsche f 355; 162/2 ℔ Nieuwe Hoogl. Kleefsche f 355; 160/2 ℔ N. Bovenl. Rijn f 333; 151/2 ℔ Oude Rijn f 310. — Rogge. 148/2 ℔ Burgas f 220; 142/2 ℔ Archangel f 197, 198, 199; 141/2 puike dito f 200; 145/2 ℔ Oude Pommer f 202; 151/2 ℔ N. Liebau te Schiedam f 238. — Boekweit. Mechelsche op 140/2 ℔ f 218.

SCHIEDAM, 18 Julij. Rogge. Verkocht: 151/2 ℔ Libau f 238 6/w.; 142/2 ℔ Archangel f 198 1/m. — Moutwijn f 20. Jenever f 23,50; Amst. Proef f 24,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 18 Julij. *Katoen.* Er zijn gedaan 304 b. Georgie.

Granen. Zeer gezocht met weinig verkoopers.

Olie. Er zijn gedaan 10,000 k. Palmolie.

Rijst. Er zijn heden verkocht 1000 z. gep. Arracan tot f 9¼ en 1000 z. *uncleaned* zeilend tot geheimen prijs.

Ruwe Zwavel. Er zijn 5000 k. gerealiseerd.

Tabak. Er zijn gedaan 187 v. Kentucky en 42 v. Virginie

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		18 JULIJ 4½ u. gebl.	19 JULIJ 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		63 7/16	63 11/16 à	63¾	
Dito Dito	3	76½	76¾		
Dito Dito	4	95	95¼	95⅝	95½
O. I. Leening 1844	4	94 11/16			
Amortis. Syndic.	3½	94½			
Handel-Maatschappij	4½	126½			
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch en Volksv		52⅞			
FRANKRIJK, Obligatien	3	73			
SPANJE Nieuwe	1	22⅞	22 15/16	23	23
Dito	3	47¼			
Dito Binnenl. à 6/m.		42¾	42⅞	42 15/16	
Coup. Bewijzen.		5 5/16	5 5/16		
Amortisable Schuld		5¼			
PORTUGAL te Londen	5	40	40½	40¾	
Dito Dito	4	37 5/16	37⅞	38	38
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108⅛	109	109⅛	
Dito Dito 1828 en 1829		107⅛	108⅛		
Cert. bij do. 1831 en 1833		98			
Dito	4½	99 15/16			
Dito bij *Hope*	4	93¼			
Dito bij *Stieglitz en Co.*		92	92⅛	92¼	
[illegible]					
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	74⅝			
Cert. van dito		75			
POLEN, Certifikaten	4	85⅛	85⅝		
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
PRUISSEN, Aand. met Lot, R. 50 f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	82⅛	82¼	82⅜	
Dito 1847	2½	42⅛	42 7/16		
Dito 1851	2½	42¼	42 7/16	42⅜	
Dito 1849	5	94⅜	94¼	94 5/16	
Ween. Bank bij *Goll en Co.*		87			
Dito	4				
Letter B	5	94⅜	94¼	94 5/16	
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5	98¾			
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5½	80½			
MEXICO Nieuwe	3	26 3/16	26 7/16		
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRANADA à £ 100	2	21¾			
Dito Uitgestelde		9 3/16	9¼	9⅜	
ECUADOR à £ 100					

Mexiko onbepaalde 26⅜, 7/16, ⅜.

Bij zeer uitgebreiden handel in de meeste der genoteerde fondsen was de markt over het geheel williger, welke vooruitgang toe te schrijven is aan de betere Buitenl. noteringen en berigten.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f	56 5/16		Livorno	2/m. f	39½
„	zigt „	56 11/16		Napels	„ „	81⅞
Bordeaux	2/m. „	55⅝		Petersburg	„ „	1,86
„	½/m. „	56⅛		Weenen	6/w. „	31⅞
Madrid	3/m. „	245		Augsburg	„ „	35⅜
Cadix	„ „	245		Frankfort	„ „	99¼
Seville	„ „	242		Hamburg	2/m. „	35⅜
Bilbao	„ „	243		„	zigt „	35 [illegible]
Lissabon	„ „	41½		Londen	2/m. [illegible]	[illegible]
Porto	„ „	41½		„	zigt „	11,80
Genua	2/m. „	46⅝		Rotterdam	[illegible]	[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

[illegible] Julij. Belg. Leen. 2½ pc. 55½, 1840/1842 4½ pc. [illegible] Spanje 1—3 pc. 22⅝; Binnenl. 3 pc. 42 13/16, Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 85½.

PARIJS, 18 Julij. Fransche 3 pc. 78,85; id. 4½ pc. 109,70; Bank-Aktien 2700,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. 21 15/16; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 41¾; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. 98,50; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. 99⅛; Rusland 4½ pc. 98¼; Metall. 5 pc. 86½.

LONDEN, 18 Julij. Cons. kont. 98 a —; op tijd 98 a —; Braz. 99½ a 100½; 1829/39 — a —; 1852 98½ a 99½; Den. 3 pc. 85 a 86; 5 pc. 105 a 107; Ecuad. 5¼ a 5½; Gren. 21½ a 22; Uitgest. 9⅛ a 9⅜; Mexiko Nieuwe 26⅝ a —; Peru 4½ pc. N. 83 a 85; Uitgest. 58 a 59; Rusl. 1822 5 pc. 117 a 118; (N.) 4½ pc. 100¼ a 100¾; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 41 a 41½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22½ a —; 3 pc. 46⅜ a 46⅝; Coup. cert. 5¾ a 6; Passive 5¼ a 5½; Holl. 2½ pc. 63¾ a 64¼; id. 4 pc. 96¼ a 96⅞; Venez. 38½ a 39½; Uitg. 16 a 16½; Wissel op Amsterdam f —.—; Grieken 1824 8¼ a 8¾; 1825 9 a 9½.

FRANKFORT, 18 Julij. Met. 5 pCt. 85¾; W. Bank-Aktiën 1590; W. Loten fl. 250, 121; Spanje 1 pCt. 22⅝; id. 3 pCt. 42½; Wissel op Weenen 109.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 18 Julij. C. Abrahams Jr., Azia, Batavia. [illegible] Tijnemouth, Akijab. - J. Portengen Jr, Fosca Helena, New-York.

HELVOET, 18 Julij. E. T. Prater, Henrietta Elisabeth Susanna, Batavia. - J. Klok, Curaçao, Bahia. - A. H. Andersen, Felix, Marseille.

BROUWERSHAVEN, 18 Julij. H. Edijk, voor wijlen H. G. Henrichs, Admiraal Zoutman, Banjoewangie naar Rotterdam.

UITGEZEILD:

TEXEL, 18 Julij. Kapt. Lt. J. Spanjaard, Amsterdam, Ned. Oorl. Stoomschip, New-York.

HELVOET, 18 Julij. W. de Zeeuw Bagges, Thetis, Tromsoe.

AMSTERDAM, 19 Julij. Het schip Amicitia, kapt. K. Wijgers Bzn, van hier naar Messina, heeft in het Noord-Hollandsch kanaal, door aanvaring met het schip Amstel, kapt. Rademaker, de fokkemast verloren en meer andere schade bekomen.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

AKYAB, Hesher, Victor: 13,634 b. Rijst Bossevain en Kooij.

PORTORICO, Hermann, Lunde: 1007 p. Tabak, J. N. Woldsen.

ROTTERDAM.

BANJOEWANGIE. Admiraal Zoutman, Edijk, 6610 b. Koffij; 1635 kann. Suiker, 874 sch. Tin, 1245 b. Bindrottingen, N. H. M.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 19 Julij in lading naar:

Keulen [illegible]
„ E. Coesen, Coln No. 15.
Duisburg J. Otten, Johanna.
Ludwighaven J. G. Fenster, Mein Vergnugen.
Heilbron G. Heus, Janus.
Urdingen & Ruhort W. van Beurdens, Union.
Dusseldorp & Neus J. Huibes, Niederrein No. 7.
Mainz J. Bouman, Mainz No. 9.
Manheim J. Polsen, Johanna.
Frankf., Coblentz en Manheim J. J. Itschert Frankf. No. 2.

AMSTERDAM, 19 Julij vertrokken:

Mainz W. Keller, Mainz No. 1.

Rijnhoogte ARNHEM 18 Julij 2 el. 29 duim. KEULEN [illegible]

ADVERTENTIEN.

(3074) Heden overleed aan de gevolgen eener slepende ziekte, na tijdig voorzien te zijn van de H. Sakramenten der H. Kerk, mijn dierbare Echtgenoot de Wel-Ed. Heer JOANNES HENRICUS WEIJLL, in den ouderdom van ruim 48 jaren, diep betreurd door mij en mijne kinderen.

M. J. NOLET,
TIEL, 16 Julij 1853. Wed. J. H. [illegible]

(3077) Mevrouw de Wed. den Heer GERARD VAN CRANENBURGH, geb. VAN ROMUNDE, betuigt mits deze haren hartelijken dank voor de ontvangen blijken van deelneming bij het overlijden van haren dierbaren Echtgenoot.

AMSTERDAM, 20 Julij 1853.

(3076) De ondergeteekende geeft bij deze te kennen, dat hij alhier een **R. C. BOEKHANDEL** heeft opgerigt, en dat de Heer C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam wel op zich heeft willen nemen zijn hoofdcorrespondent te zijn, waarom hij Heeren Boekhandelaren verzoekt, hem alles onder dat kouvert te willen toezenden.

Ook zijn er bij hem tegen fabrieksprijzen te bekomen alle soorten van **TAPIJTEN, KARPETTEN, LOOPERS,** enz.

Zich in ieders gunst aanbevelende heeft hij de eer zich hoogachtend te noemen.

AMERSFOORT, 18 Julij 1853. J. P. BRUNING.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.